

ARCHITECTUUR IN NEDERLAND

'Architectuur in Nederland', Taschen,
192 blz., zeer rijk geïll. (kleur),
ISBN 3-8228-5190-6, € 19,95

Nederland staat er internationaal goed op, wat architectuur betreft. Rem Koolhaas is een superster, we hebben een stoet van gebouwen die tot de canon van het modernisme behoren, en de ontwerpen van bureaus als UN Studio, NL Architects, Wiel Arets, MVRDV en Neutelings Riedijk vullen moeiteloos de pagina's van architectuurtijdschriften over de hele wereld. Die laatste namen kom je ook weer tegen in de bloemlezing die Philip Jodidio voor Taschen maakte van de hedendaagse Nederlandse architectuur (in een serie waarin ook de blik wordt gericht op Frankrijk, Japan, Zwitserland, het Verenigd Koninkrijk en de Verenigde Staten). Jodidio citeert in zijn inleiding de Canadees Burton Hamfelt, die met een groepje 'buitenlanders' (niet-Nederlanders) in Amsterdam een bureau opende: "Nederland is een soort Hollywood voor architecten. Als je acteur wilt worden, ga je naar Hollywood; als je architect wilt worden, kom je hierheen. Hoewel de situatie veranderd is, is er nog altijd geen anderland waar de designcultuur zo alomtegenwoordig is." Jodidio constateert zelf met nauwelijks verholen verbazing dat het kleine land nog steeds *leading* is, na een stormachtig decennium – de jaren negentig – waarin de piketpaaltjes in de wereld van de avantgarde-architectuur werden geslagen. Gedurfde ontwerpen, innoverende ideeën, experimenteren met materialen en dat in een vormgeving die strak, utilitair en nuchter is, maar altijd één verbijzonderd ontwerpelement heeft (een geprononceerde daklijn, een uitkragende woning, een grafische gevel-indeling). En dat geldt nog steeds voor de gepresenteerde projecten. Wat dat betreft heeft de Nederlandse architectuur zich vooral verankerd en bestendigd en gaat de innovatie niet meer zo hard. Uitdagende ideeën komen vooral nog van de architecten die 'virtueel' ontwerpen, zoals Nox en Kas Oosterhuis (Inmiddels ONL). Daaronder de spectaculaire geluidswal annex autogarage van ONL langs de A 2 bij Utrecht. Als een slang (met dito glazen huid) ligt de wal langs die snelweg, in het midden verbredend tot een 'blob' waarin de buitengewoon luxe limousines (Rolls Royce) en sportwagens (Lamborghini) staat opgesteld. De keuze voor zo'n geluidswal is op zich al gedurfd en weerspiegelt het opdrachtenklimaat in Nederland, dat over de hele wereld wordt geroemd om de kansen voor experimenten die het aan jonge architecten biedt. En dat heeft mede bijgedragen aan de kwaliteit en status van de Nederlandse architectuur.